

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Nodokļu pārredzamības tiesību aktu kopums”

(2015/C 423/14)

Ziņotājs:	Hicham IMANE (BE/PSE), Valonijas parlamenta deputāts
Atsauces dokumenti:	<p>“Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2003/48/EK”</p> <p>COM(2015) 129 final</p> <p>“Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2011/16/ES attiecībā uz obligāto automatisko informācijas apmaiņu nodokļu jomā”</p> <p>COM(2015) 135 final</p> <p>“Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par nodokļu pārredzamību cīņā pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu apiešanu”</p> <p>COM(2015) 136 final</p>

I. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM (COM(2015) 135 final)

1. grozījums

8. apsvērumš

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(8) Dalībvalstīm būtu jāapmainās ar paziņojamo pamatinformāciju arī ar Komisiju. Šādi Komisija varētu jebkurā laikā uzraudzīt un novērtēt informācijas automatiskās apmaiņas faktisko piemērošanu iepriekšējiem pārrobežu nolēmumiem un iepriekšējai vienošanās par cenas noteikšanu. Šāda paziņošana neatbrīvos dalībvalsti no tās pienākumiem paziņot Komisijai par jebkura veida valsts atbalstu.	(8) Dalībvalstīm būtu jāapmainās ar paziņojamo pamatinformāciju arī ar Komisiju. Šādi Komisija varētu jebkurā laikā uzraudzīt un novērtēt informācijas automatiskās apmaiņas faktisko piemērošanu iepriekšējiem pārrobežu nolēmumiem, nolēmumiem, kuru mērķis ir valstu tiesību aktos par nodokļiem samazināt nodokļa bāzi, pamatojoties uz kādas uzņēmumu grupas struktūru, un iepriekšējai vienošanās par cenas noteikšanu. Šāda paziņošana neatbrīvos dalībvalsti no tās pienākumiem paziņot Komisijai par jebkura veida valsts atbalstu uzņēmumiem piemērojamā nodokļa jomā, ja tas var būt valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta izpratnē.

Pamatojums

Juridisks precizējums par attiecīgā valsts atbalsta piemērošanas jomu.

2. grozījums

12. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(12) Lai veicinātu resursu efektīvu izmantošanu, atvieglot informācijas apmaiņu un novērstu to, ka katrai dalībvalstij atsevišķi jāveic līdzīga tādas sistēmas izstrāde, kas paredzēta, lai uzglabātu informāciju, būtu jāparedz īpašs noteikums par centrāla direktorija izveidi, kas pieejams visām dalībvalstīm un Komisijai un kurā dalībvalstis varētu augšupielādēt un glabāt informāciju tā vietā, lai apmainītos ar to pa e-pastu. Komisija saskaņā ar Direktīvas 2011/16/ES 26. panta 2. punktā minēto procedūru pieņem praktiskos pasākumus, kas vajadzīgi, lai izveidotu šādu direktoriju.</p>	<p>(12) Lai veicinātu resursu efektīvu izmantošanu, atvieglot informācijas apmaiņu un novērstu to, ka katrai dalībvalstij atsevišķi jāveic līdzīga tādas sistēmas izstrāde, kas paredzēta, lai uzglabātu informāciju, būtu jāparedz īpašs noteikums par centrāla direktorija izveidi, kas pieejams visām dalībvalstīm un Komisijai un kurā dalībvalstis augšupielādē un glabā informāciju. Komisija saskaņā ar Direktīvas 2011/16/ES 26. panta 2. punktā minēto procedūru pieņem praktiskos pasākumus, kas vajadzīgi, lai izveidotu šādu direktoriju, nodrošinot dalībvalstīm iespēju apzināt pieņemtā nolēmuma labuma guvēju vai guvējus.</p>

Pamatojums

Attiecīgās informācijas augšupielāde un uzglabāšana centrālajā direktoriā nedrīkstētu būt fakultatīva. Turklāt šāda pieeja nav nesaderīga ar informācijas apmaiņu papildus pa e-pastu.

3. grozījums

1. pants, jauns 8.a panta 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>2. Dalībvalsts kompetentā iestāde paziņo informāciju arī visu pārējo dalībvalstu kompetentajām iestādēm, kā arī Eiropas Komisijai par tādiem iepriekšējiem pārrobežu nolēmumiem vai iepriekšēju vienošanos par cenas noteikšanu, kas izdoti periodā, kurš sākas desmit gadus pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā, un vēl joprojām ir spēkā dienā, kad stājas spēkā šī direktīva.</p>	<p>2. Dalībvalsts kompetentā iestāde paziņo informāciju arī visu pārējo dalībvalstu kompetentajām iestādēm, kā arī Eiropas Komisijai par tādiem iepriekšējiem pārrobežu nolēmumiem, nolēmumiem, kuru mērķis ir valstu tiesību aktos par nodokļiem samazināt nodokļa bāzi, pamatojoties uz kādas uzņēmumu grupas struktūru, vai iepriekšēju vienošanos par cenas noteikšanu, kas vēl joprojām ir spēkā dienā, kad stājas spēkā šī direktīva. Arī šo informāciju uzglabā centrālajā direktoriā.</p>

Pamatojums

Šajā grozījumā ir ņemtas vērā dažādu publiskā sektora iestāžu paustās bažas par to, ka, pieprasot nosūtīt visus pēdējos 10 gados izdotos nodokļu nolēmumus, kas varbūt vairs nav spēkā, tiktu radīts pārmērīgs administratīvais slogs.

4. grozījums

1. pants, jauns 8.a panta 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
3. 1. punktu nepiemēro, ja iepriekšējs pārrobežu nolēmums attiecas tikai uz vienas fiziskas personas vai vairāku fizisku personu nodokļu lietām.	

Pamatojums

Šis ierosinājums sašaurināt piemērošanas jomu šķiet atkāpšanās salīdzinājumā ar Direktīvas 2011/16/ES piemērošanas jomu.

5. grozījums

1. pants, jauns 8.a panta 3.a punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	3.a <i>Uzņēmumi, kuri nodarbina vairāk nekā 250 darbinieku vai kuru apgrozījums pārsniedz 50 miljonus EUR gadā, vai kuru bilances kopsumma pārsniedz 43 miljonus EUR un kuri ir iesaistīti pārrobežu darījumos, Komisijai tieši paziņo visus iepriekšējos pārrobežu nolēmumus, nolēmumus, kuru mērķis ir valsts tiesību aktos par nodokļiem samazināt nodokļa bāzi, pamatojoties uz uzņēmumu grupas struktūru, un iepriekšējās tādas vienošanās par transfertcenu, kas attiecas uz visām uzņēmuma struktūrām Eiropas Savienības dalībvalstīs. Komisija publicē tās informācijas direktoriju, ko tai paziņojuši šie lielie daudz nacionālie uzņēmumi.</i>

Pamatojums

Lielajiem daudz nacionālajiem uzņēmumiem būtu jāpiemēro īpašas pārredzamības prasības attiecībā uz informācijas sniegšanu par iepriekšējiem pārrobežu nolēmumiem un iepriekšējām vienošanās katras valsts gadījumā, jo tieši šādi uzņēmumi visvairāk varētu gūt labumu no konkurences izkropļojumiem. Tādējādi arī klienti varētu likt uzņēmumiem būt atbildīgiem par to rīcības ētiskumu saistībā ar nodokļiem.

6. grozījums

1. pants, jauns 8.a panta 4. punkta b) apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
b) attiecībā uz informācijas apmaiņu saskaņā ar 2. punktu: līdz 2016. gada 31. decembrim.	b) attiecībā uz informācijas apmaiņu saskaņā ar 2. punktu: līdz 2015. gada 31. decembrim.

Pamatojums

Termiņam, kurā jāiesniedz paziņojums par tādu iepriekšējo pārrobežu nolēmumu un iepriekšējām vienošanās par transfertcenas noteikšanu, kas vēl ir spēkā grozītās direktīvas spēkā stāšanās dienā, vajadzētu būt tādām pašām kā termiņam, kad dalībvalstīm jāpieņem un jāpublicē normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu grozītās direktīvas prasības (skatīt direktīvas priekšlikuma 2. pantu).

7. grozījums

1. pants, jauns 8.a panta 5. punkta f) apakšpunkts

<i>Komisijas ierosinātais teksts</i>	<i>RK grozījums</i>
	f) <i>Eiropas nodokļu identifikācijas numurs (TIN), tiklīdz tas ir pieejams, kā izklāstīts Komisijas 2012. gada rīcības plānā par cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.</i>

8. grozījums

1. pants, jauns 8.a panta 6. punkts

<i>Komisijas ierosinātais teksts</i>	<i>RK grozījums</i>
6. Lai veicinātu informācijas apmaiņu, Komisija pieņem visus pasākumus un praktiskos pasākumus, kas vajadzīgi šā panta īstenošanai, tostarp pasākumus, kas vajadzīgi, lai standartizētu tās informācijas paziņošanu, kas minēta šā panta 5. punktā, kā procedūras daļu, ko izmanto, lai noteiktu 20. panta 5. punktā paredzēto standarta veidlapu.	6. Lai veicinātu informācijas apmaiņu, Komisija pieņem visus pasākumus un praktiskos pasākumus, kas vajadzīgi šā panta īstenošanai, tostarp pasākumus, kas vajadzīgi, lai standartizētu tās informācijas paziņošanu, kas minēta šā panta 5. punktā, kā procedūras daļu, ko izmanto, lai noteiktu 20. panta 5. punktā paredzēto standarta veidlapu. <i>Dalībvalstīs, kur decentralizētajām teritoriālajām vai administratīvajām struktūrām ir pilnvaras nodokļu jomā, Komisija dalībvalstīm sniedz palīdzību, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis pilda savu pienākumu piedāvāt šādām struktūrām apmācību un atbalstu.</i>

Pamatojums

Direktīvas priekšlikumā paredzētās pārredzamības prasības var piemērot arī teritoriālajām vai administratīvajām struktūrām. Lai gan šādu struktūru apmācība un atbalsts tām ir dalībvalstu pienākums, Komisijai jānodrošina, ka tās tiesību aktu priekšlikumiem ir faktiskā ietekme.

9. grozījums

1. pants, jauns 8.a panta 8. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
8. Dalībvalstis var pieprasīt papildu informāciju saskaņā ar 5. pantu, tostarp iepriekšējā pārrobežu nolēmuma vai iepriekšējās vienošanās par cenas noteikšanu pilnu tekstu, no dalībvalsts, kas to izdevusi.	8. Dalībvalstis un vajadzības gadījumā to teritoriālās un administratīvās struktūras, tostarp vietējās pašvaldības , var pieprasīt papildu informāciju saskaņā ar 5. pantu, tostarp iepriekšējā pārrobežu nolēmuma vai iepriekšējās vienošanās par cenas noteikšanu pilnu tekstu, no dalībvalsts, kas to izdevusi.

Pamatojums

Direktīvas priekšlikumā paredzētās pārredzamības prasības piemērojamas ne tikai dalībvalstu centrālajām nodokļu iestādēm, bet arī teritoriālajām un administratīvajām struktūrām, tostarp vietējām pašvaldībām⁽¹⁾. Tāpēc vajadzības gadījumā arī tām jābūt iespējai pieprasīt šādu papildinformāciju.

10. grozījums

1. pants, jauns 8.a panta 10. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	10. Komisijai ir jāpārbauda visas sankcijas, kas ieviešamas gadījumos, kad ir atteikta vai nav notikusi informācijas apmaiņa.

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumus, kas ir svarīgs posms Eiropas Savienības atbildes rīcībā, tai konstatējot, ka izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanas dēļ ES līmenī atbilstoši aplēsēm netiek gūti iespējamie ienākumi no nodokļiem aptuveni viena triljona euro apmērā gadā; turklāt jāņem vērā, ka ieņēmumi no nodokļiem ES veido aptuveni 90 % no visiem publiskajiem ieņēmumiem. Šis iztrūkums nopietni apdraud ES nodokļu sistēmu efektivitāti un taisnīgumu, palielina nodokļu slogu visiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem, faktiski samazina publiskajiem un privātajiem ieguldījumiem nepieciešamo pieejamo publisko finansējumu un radušos konkurences izkropļojumu dēļ ietekmē saimnieciskās darbības vietas izvēli, tādējādi apdraudot ES ekonomiskās, sociālās un teritoriālās kohēzijas mērķa īstenošanu;

2. tāpēc atbalsta Komisijas priekšlikumu paplašināt Direktīvas 2011/16/ES piemērošanu attiecībā uz obligāto automātisko informācijas apmaiņu nodokļu jomā, lai tajā iekļautu informāciju par tādiem iepriekšējiem pārrobežu nolēmumiem, kuru mērķis ir valstu tiesību aktos samazināt nodokļa bāzi, pamatojoties uz kādas uzņēmumu grupas struktūru un iepriekšējām vienošanās par cenas noteikšanu, jo daži uzņēmumi, kas veic pārvalstisku darbību, šādus nolīgumus izmanto, lai izveidotu struktūras, kuras izraisa nodokļu bāzes samazināšanos dalībvalstīs un negatīvi ietekmē iekšējā tirgus efektivitāti;

3. norāda, ka Komisijas iesniegtajā paketē nodokļu nolēmumu prakse nav nosodīta, jo šāda vienošanās atbilst ES 22 dalībvalstu tiesību aktiem un ir likumīgi, ka uzņēmums, kurš savu darbību sāk kādā konkrētā teritorijā, iepriekš noskaidro maksājamā nodokļa summu. Tomēr nedrīkst pieļaut, ka neskaidri nosacījumi izraisa konkurences izkropļojumus un nodokļu ieņēmumu sarukšanu, samazinot ES vispārējos publiskos ieņēmumus;

4. uzsver, ka direktīvas priekšlikumā paredzētās pārredzamības prasības piemērojamas ne tikai dalībvalstu centrālajām nodokļu iestādēm, bet arī teritoriālajām un administratīvajām struktūrām, tostarp vietējām pašvaldībām. Tādēļ šķiet pamatoti, ka arī tās varētu pieprasīt informāciju un ka, ņemot vērā to rīcībā esošos ierobežotos resursus, Komisija vajadzības gadījumā varētu tām sniegt palīdzību un nodrošināt apmācību;

⁽¹⁾ Direktīvas 2011/16/ES 2. pants.

5. ir neizpratnē, kāpēc Komisijas priekšlikumā nav paredzēts īpašu sankciju mehānisms pret dalībvalstīm, kas neievēro pārredzamības prasības;
6. uzskata, ka direktīva, ar ko groza Direktīvu 2011/16/ES, būtu jauns pamats, kas ļautu Komisijai ESAO līmenī risināt sarunas par vērienīgākas BEPS (nodokļu bāzes samazināšana un peļņas novirzīšana) normas pieņemšanu nekā tā, par kuru patlaban notiek sarunas;
7. atzīmē, ka Komisija par juridisko pamatu priekšlikumam direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2011/16/ES, izmanto LESD 115. pantu par iekšējā tirgus izveidi, nevis LESD 113. pantu par saskaņošanu nodokļu jomā. Tā kā LESD 115. pants attiecas uz kopīgo kompetenču jomu, ir jāpiemēro subsidiaritātes princips. Komisijas sniegtais pamatojums paskaidrojuma raksta 2.3. punktā par ES līmeņa likumdošanas pievienoto vērtību un subsidiaritātes un proporcionalitātes principu ievērošanu tomēr ir pilnībā pārliecinošs;
8. atgādina, ka Eiropas Savienībai gan nav tiešu pilnvaru ietekmēt valstu nodokļu sistēmas, tomēr Komisija var pārbaudīt, vai dažos nodokļu režīmos, piešķirot atsevišķas nodokļu priekšrocības, nav ietverts nelikumīgs valsts atbalsts konkrētiem uzņēmumiem. Ņemot vērā patlaban notiekošo plašo izmeklēšanu, kas skar 21 dalībvalsti vidēji ar pieciem līdz desmit iepriekšējiem nodokļu nolēmumiem katrā pārbaudītajā dalībvalstī (turklāt divas citas dalībvalstis vēl nav iesniegušas pārskatu par nodokļu nolēmumiem kopš 2010. gada ⁽²⁾), šķiet, ka ir nepieciešams, lai Komisija izstrādā pamatnostādnes par iepriekšējo nodokļu nolēmumu izstrādi attiecībā pret valsts atbalstu;
9. piekrīt, ka ir jāatceļ Padomes Direktīva 2003/48/EK par tādu ienākumu aplikšanu ar nodokļiem, kas gūti kā procentu maksājumi par uzkrājumiem (Uzkrājumu nodokļa direktīva), jo Padomes Direktīva 2014/107/ES, ar ko grozīta Padomes Direktīva 2011/16/ES, attiecas uz visiem finanšu produktiem, tostarp tiem, kam piemērojama Uzkrājumu nodokļa direktīva, kā arī jānovērš abu normu vienlaicīga piemērošana;
10. atzinīgi vērtē to, ka Komisija 2015. gada jūnijā ir iesniegusi rīcības plānu par uzņēmumu aplikšanu ar nodokļiem, kurā iekļauti citi pasākumi ar mērķi apkarot izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un kaitējošu nodokļu konkurenci, un it īpaši apņemšanos 2016. gadā iesniegt jaunu priekšlikumu par kopējās konsolidētās uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes (KKUINB) ieviešanu, kas būtu obligāta vismaz daudznacionāliem uzņēmumiem. Jāatgādina, ka saskaņā ar skaitliskajiem datiem, ko Eiropas Komisija darīja zināmus 2011. gadā, KKUINB plāns ES uzņēmumiem ļautu ietaupīt 700 miljonus euro gadā, samazinot atbilstības nodrošināšanas izmaksas, un 1,3 miljardus euro, pateicoties konsolidācijai; tādēļ atkārtoti aicina Komisiju konsultēties ar Reģionu komiteju par jauno KKUINB priekšlikumu.

Briselē, 2015. gada 14. oktobrī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Markku MARKKULA

⁽²⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5140_en.htm